

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

47. szám.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Egyes szám ára 4 fillér.

Debreczen, 1912.

Szombat, július 20.

A Debreczeni Hitelbank

most a nap hőse. Ez a derék pénzügyintézet 6 millió kölcsönt juttatott most Debreczen városának. Szinte hihetetlenül hangzik a mai pénzügyi viszonyok között: 6 millió kölcsön! Arad és Nagyvárad — ez a két tekintélyes város — minden erejüket megmozdítják, de nem tudnak pénzt szerezni. Ami nem sikerül nekik, azt keresztül viszi Debreczenben egy olyan bank vezetősége, mely már számtalanszor megmutatta, hogy minden egyes tagját a közügyekért rajongó lelkesedés hataja át.

Emlékezzünk csak a közelmúlt! Amikor a debreczeni egyetem megalapozásáról volt szó, a Debreczeni Hitelbank tüneményes példát mutatott a maga 100 ezer koronás alapítványával. Szinte hihetetlenül hangzott ez akkor. És az egész ország bámulta ezt a csodálatosan szép példát.

Most a Debreczeni Hitelbank ismét nagy dolgot művelt Debreczen városa érdekében.

Hat millió korona kölcsönt szerzett a legnehezebb pénzügyi viszonyok között Debreczen városának egyik legelőkelőbb fővárosi pénzügyintézet: a Magyar Bank útján. A mai pénzügyi viszonyok között! Jól meg kell ezt jegyeznünk. Csak azok tudják, mit jelent most 6 millió kölcsönt szerezni, akik ismerik a mai abnormán feszült pénzügyi helyzetet. Valóságilag csodálat művelt a Debreczeni Hitelbank a közügyek érdekében, — Debreczen városa jövőjén munkálkodva.

A Debreczeni Hitelbank példája felemelő tanúbizonysága annak, hogy a bankok hogyan szolgálhatnak kulturális és közérdekű célokat, ha vezetőségüket a száraz üzleti érdekek kivül magasabb szempontok is vezérik. Mindjárt világos fogalmat alkothatunk a Debreczeni Hitelbankról és mindjárt megmagyarázhatjuk önzetlen munkásságát, ha végig tekintünk azon a diszes névsoron, amely a bank vezetőségét tartalmazza.

Molnár Antal vezérigazgatót illeti a kölcsön megszerzésének oroszlánrésze. Az ő buzgalmának és munkásságának sokat köszönhet Debreczen városa. Ő a letéteményese a bank vezetésében uralkodó szellemnek, amelynek egy Kenézy Gyula és egy Domahidy Elemér a vezérei. De

nézzük csak az igazgatóság többi tagjait: dr. Fejér Ferencz, Hochfelder Jakab, dr. Czákó Zsigmond, Eder János, ifj. Schwartz Vilmos, Forray Ernő, Bernfeld Sámuel, Aczél Géza, Darvas Izidor, Wohl Adolf, Geréby Pál, mind-mind jelentős és önzetlen munkásságot fejtettek ki a Hitelbank vezetése körül. Elég csak a nevekre rámutatni, hogy megértjük a Debreczeni Hitelbank magasröptű bankpolitikáját, amelylyel ilyen szerencsésen irányítják Debreczen gazdasági és kulturális fejlődését.

Még egyszer: Debreczen minden polgárának hálásnak kell lenni a Debreczeni Hitelbank iránt, amely már számtalanszor megmutatta, hogy egészen más szempontok vezérik, mint a mai bankok hitvány, nyereszkes üzemeltelvéi. Meg kell becsülnünk az ilyen bankot és vezetőségét. Öszintén köszönjük tehát a Debreczeni Hitelbanknak azt, amit városunk érdekében cselekedett. Lehetetlen, hogy ilyen szép és nemes munkásság el ne vegye a maga jutalmát, ha más-kép nem, hát az erkölcsökben, éppen abban, amely alapra helyezkedett a Debreczeni Hitelbank és amely alapon úgy látszik tovább is szándékozik építeni. Hát csak építse is fel alkotásainak palotáját!

Geszti hazugság.

A bűnös töredelmes beismerő vallomást tett. Tisza ebben a nyílt levélben mindent beismer, amivel eddig vádolták s mentségére csak annyit tud felhozni, hogy más államok parlamentjeiben is történtek olyan elnöki intézkedések, amilyenek miatt őt hazaárulással vádolják. A hős és rettenthetetlen bihari junker az angol és francia kamara elnökeit szóltja maga mellé erkölcsi tanuknak, hogy velük szepítse, velük magyarázza a magyar alkotmány megfojtását, a magyar jogrend tökéletes telforgatását. Be kell ismernünk, hogy a védkezésnek ez a része mesteri alkotás. A nemzetek parlamenti életében nincs olyan gazság, melyet Tisza István nem halászott volna ki a multból. Mindent összehordott, ami más parlamentek multjából szegyenfoltként sötétlett feléje. Hetekig kotorászott idegen parlamentek szennyében, pisz-

kában, hogy végül a legsötétebb parlamenti vezérek mellé állva, így kiált-hasson fel: Lám, vannak még olyan politikai erkölcselének a világon, a milyen én vagyok. Talán mondanunk sem kell, hogy a tiszta lelkiismeret a tiszta lelkiismeretiek térsaságában mutatkozik. Azok mellé áll, mert nincs oka félni az összehasonlítástól. Aki korrektül kezeli a törvényeket, az abban leli örömet, hogy a korrekt államférfiakkal és politikusokkal verseng s ambícióját csak az elégti ki, hogy a korrektek közt is meg-állja helyét. Tisza István az idegen államok politikusaik közt talált volna kifogástalan politikai jellemeket is, ha egy parányi fáradságot szánt volna a kikeresésükre. Ez a munka könnyebb lett volna, mint a multak bünei közt kotorászni. De mit kezdett volna Tisza olyan politikusokkal, akiknek tiszta parlamenti multja mellett még sötétebbnek látszott volna az ő politikai pályája? Megöngözött gonosztevők vigasztalják magukat azzal, hogy vannak még más bűnösök is a világon. És csak megöngözött gonosztevők meritenek abból erőt és reményt, hogy vannak hozzájuk hasonló gonosztevők, akik kibujtak az igazságszótó hatalom kezéi alól. Ez a pszichológiai magyarázata annak, hogy miért gyűjt Tisza István maga köré ilyen térsaságot.

Azonban gróf Tisza István még ezzel a térsasággal is rosszul járt. Meri más és más megítélés alá esik, ha az angol és magyar képviselőház elnökei ugyanazt cselekszik. A mit szabad az angolnak, azt nem szabad a magyarnak elkövetni. Az angol alsóház többségét nem közpénzeket vásárolták össze. Az angol alsóház egész Anglia népének himisztatlan akaratát képviseli, ott tehát az elnök az egész nemzet bizalmából vezeti a tanácskozást. És ne feledjük, hogy a magyar országgyűlés képviselőházának házszabályai éppen azért olyanok, amilyenek, mert Magyarország nem Angolország. A házszabályaink a mi sajátos közjogi viszonyainkhoz alkalmazkodnak és e sajátos viszonyok közepette a magyar alkotmány legerősebb biztosítékát szolgáltatják. Végül pedig jó lesz visszaemlékezni arra is, hogy gróf Tisza István törvény és szabály ellenére került be az elnöki székbe, tehát intézkedései nem tarthatnak jogot a respektálásra. Mindebből nyilvánvaló, hogy a magyar képviselőház sok mindenben különbözik az angol alsóháztól. Ahoz, hogy Tisza István olyan jogokat vindikáljon magának, mint aminőket az angol alsóház tanácskozási szabályai biztosítanak az ottani elnöknek, első sorban az szükséges, hogy törvényesen megválasztott elnöke legyen a magyar képviselőháznak. De Tisza István nem az, tehát még olyan jogai sem lehetnek, mint az utolsó balkán állam képviselőházi elnökének. Gróf Tisza István a maga elnöki va ó kijelölésének körülményei ölmeg

felejtkezik nyilatkozni. Pedig ez a momentum nagyon fontos, mert mi-helyt aláhuzzuk az elnökké való ki-kiáltás ténységét, rögtön megdőlnék önmaguktól azok az érvek, amelyekkel Tisza a véderőjavaslatok megszavazását, az ellenzék kihurcolását és a mandátumfosztó törvény szükségét támogatja. Egy törvénytelenül megválasztott elnöknek nincsnek elnöki jogai s nem létező jogokat nem is kell tiszteletben tartani. Egy törvényesen megválasztott elnökkel szemben másképpen viselkedett volna az ellenzék, mint ahogyan Tiszával szemben viselkedett, akinek törvényes megválasztását az ellenzék eddig sem ismerte el és ezután sem fogja elismerni.

Az új görög-katolikus püspökség.

Az új görög-katolikus püspökség a magyarság erősödését csak kis mértékben szolgálja. Most már az is bizonyos, hogy a nemzetiségi béke-nek többet árt, mint amennyit ama-gyarságnak használ. A román sajtó elkezeredetten agitál az új püspökség ellen. Mig az «Unirea», az érsek hivatalos lapja fájdalmasan konstatálja a hihetetlen dolog megtörténtét és felhívja a főpapságot, hogy újabb emlékiratban figyelmeztesse a szent-széket a bekövetkezendő veszélyekre, addig az aradi «Romanul» éles-hangu vezércikkben törvénytelennek minősíti a pápai bullát és felhívja a papságot és a hívőket is, hogy a bulla rendelkezéseinek ne engedelmesskedjenek. Az új püspökség fel-állítására vonatkozó intézkedések az-ész folyamán történnek meg. Szeptember havában dönt ugyanis gróf Zichy János vallás- és közoktatás-ügyi miniszter azokban a kérdésekben, amelyek még függőben vannak és a miniszter döntése után fognak hozzá — a miniszter utmutatása alapján — a szervezés munkájához. Ami az új püspökség liturgiájának nyelvét illeti, az ó-görög lesz, — azonban a liturgián kívül eső szer-tartások, nevezetesen szentbeszéd-ek stb. nyelve magyar lesz. A hívekkel való érintkezésben a papok szintén a magyar nyelvet használják.

Cyóg szeretszgyakornokul

6-8 gymn. osztályt végzett tanulókat kedvező feltételek mellett fogad Berczák Péter gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

Vidéki közraktárak.

A gazda bajai. — Egy érdekes eszme. Közraktárt Debreczenbe.

Most, hogy az ország legnagyobb részében a gabona már — mondhatnók — le van aratva s a szérűkterekben fekszenek az aranyos buza keresztek asztagokba rakva, most aktuális ismét ez a közgazdasági kérdés, mely már évtizedek óta kísért gazdasági életünkben.

Egész Magyarországon egyetlen közraktár működik s ez is az ország fővárosában, Budapesten. Ha a gazda gabonáját ide szállítja, úgy azt ott elraktároztatja s a beraktározott gabonára pénzelőleget vehet fel. De míg a gazda gabonáját felszállítja, horribilis kiadásokba veri bele magát, különösen az ország fővárosától távolabb eső vidékeken, úgy, hogy ezen egyetlen közraktár-intézményt a legtöbb magyar gazda igénybe sem veheti.

Mi a következménye azután annak, hogy nagyobb vidéki központjaink nem rendelkeznek hasonló közraktári intézményekkel? A gazda, ha pénzre van szüksége, — s ugyan melyik gazdaembernek nincs fogytán már ilyentéjt a készpénze — kénytelen-kelletlen ott a helyszínen a learatás után, vagy még a lábán levő gabonát eladni s így nincs módjában várni addig, míg a búzájának, rozsának, zabjának stb. terményeinek magasabb árát jegyzi a tőzsdéken. Sok, igen sok kárt szenved ezáltal a gazdaember, de kényszerű helyzetben nem tud ez állapotot segíteni.

Pedig milyen könnyű volna községi közraktárakat felállítani. Ezek a községi közraktárak azután majd megtalálnák a kapcsolatot a budapesti nagy közraktárral, mely mintegy központjukat képezné. Ezen községi közraktárak azután, melyeket egyelőre csak a nagyobb s központokon fekvő vidéki városokban kellene létesíteni, beraktározna a gazdák gabonaterméseit s arra előnyös feltételek mellett kölcsönt folyósítanának, úgy, hogy annak pillanatnyi, rendesen a földmivelő munkálatokkal összefüggő pénzbeli szükségletét ki tudná elégíteni.

Főek a vidéki nagy városok, — mint például Debreczen — melyeknek elsősorban volna ilyen közraktárra szükségük, elég vagyonosok ahhoz, vagy pedig elég hitelképesek arra, hogy az ilyen intézményt akár saját számlájukra is megalkossák, mert ezek a közraktárak, amellet, hogy közhasznú intézmények lennének, egyben anyagilag is jól jövedelmező vállalatát alkotnák az illető városoknak.

A létesítők tehát jó üzlethez jutnának, a gazdaembert kiségitenék bajából, úgy, hogy az meg tudná várni azt az előnyös időpontot, amikor a

gabonájának magasabb ára van s így mindkét fél jó üzletet kötve, egymás kezére dolgoznának, hogy a haszon otthon maradjon.

A községi közraktárak terve nem új. Az idő, amikor a gazdaember raktára tele van gabonával, ő maga meg gondok között sznylódik, nem lévén kellő készpénze, ad aktualitást azonban ismételtlen ennek a kérdésnek s így megpendítettük ismételtlen ezt az ideát. Hátha Debreczen lenne az első vidéki város, mely megpróbálkozva ez idea megvalósításával, a budapesti közraktárak égíse alatt, avagy saját kezelésben próbálkozik segítségére lenni a földmivelő magyarnak, egyben magának is nagy jövedelmet hajtó vállalatot szerezve.

Zichy János a debreczeni egyetemről.

Gróf Zichy János kultuszminiszter minden délelőtt és délután is bejár a minisztériumba, ahol késő estig dolgozik. Tegnap este egy újságíró fогadott, akinek első kérdése arra irányult, hogy mi dolgozik ez idő szerjnt a minisztérium?

— Az 1913. évi költségelőirányzat — mondotta a miniszter. — És ősszel mi les az első törvényjavaslat?

— A sorrend még nincs megállapítva. Mindenesetre szeretném a katolikus autonómia kérdését dűlőre juttatni. A törvénytervezet már kész. de még az illetékes tényezőknek is meg szándékozom mutatni.

— Hát a zsidók autonómiájával mi van kegyelmes uram?

— Ez már szóba került a pénzügyi bizottságban és a parlamentben is. E tekintetben az az álláspont, hogy a neologok és az orthodoxoknak kell előbb egymás között meg egyezniük. Ha a zsidóság egységes lesz, akkor a kérdés nagyon gyorsan és könnyen meg lesz oldható. Még azonban állandóan hangoztatják és kiélezik az orthodox és neolog vezetőket, addig, míg maguk is divergálnak, a legjobb akarattal sem tudtuk a kérdést közmegelegedésre megoldani.

— Hogy áll a hajdudorog; püspökség ügye?

— A püspökség létesítéséről szóló pápai bulla már ki van hirdetve. A végrehajtásról szóló bulla sem fog már sokáig késni. Ezzel egyidejűleg fog megtörténni az új püspök ki nevezése is, akinek személye még nincs megállapítva.

— Mikor fognak hozzá az egyetemek építéséhez?

— Pozsonyban még a hely kiválasztásánál tartunk. Két álláspont küzd egymással. Az egyik a városon kívül egy erdőben, angol, ugynevezett cottage-rendszer szerjnt kívánna létesíteni az egyetemi épületeket. Ta-

gadhatatlanul sok érv szól e mellett a terv mellett, de viszont sokan, akik a város belsejében kívánják az egyetemet elhelyezni, azt hangoztatják, hogy az ifjuság javarésze szegényebb sorsu s ezeknek önfentartása azt teszi szükségessé, hogy állandóan a városban tartózkodjanak, mert itt találhatnak olyan kondíciókat, amelyek létfentartásukat biztosíthatják. Ezenkívül a város belsejében sok gyönyörű épület van — valóságos műemkek Mária Terézia korából — a melyeket előnyösen lehetne érvényesíteni művészeti és esztétikai szempontból is. Már meghallgattam a négy kérdésében a város vezetőit és mindenesetre a városi érdekeltség fel fogását fogom a döntésnél figyelembe venni.

Debreczenben

már döntöttem a hely kérdésében, ott a Naggyerdőn lesz az egyetem.

— A lelkeszi kongrua ügye miképp áll, kegyelmes uram?

— Részletekről még nem nyilatkozhatom. Azt azonban örömmel hozom nyilvánosságra, hogy az elv tekintetében már megegyezésre jutottam a pénzügyminiszter ural és ő volt szíves belemenni egy jelentős költségemelésbe. Természetesen ez az emelés felekezeti különbség nélkül ki fog terjedni az összes lelkeszre.

— Minő törvényjavaslatok vannak még készülőben?

— Sürgősen el tárgyalandónak tartom a tanítók és a tanítónők fizetés-rendezéséről szóló javaslatokat. — Ezenkívül soron van a középiskolai tanárok fizetésrendezése is. Egyéb-ként törvényjavaslatok készülnek a kegyuri terhek és jövedelmek rendezéséről, a görög-katolikus káptalanok tagjainak fizetésrendezéséről, a polgári és kereskedelmi iskolák reformjáról. A népiszkolák számának szaporítását is forszírozom, persze ennek határát majd csak a költségelőirányzat fogja megszabni.

Kisiparosaink önálló szervezkedése.

A nemzetállam öncélja: önmagáért és polgáráért élni. Ezen öncél keretében az egyes tagoknaak, szerveknek megvan ugyan a saját határ-és munkakörük, de ezen feladatkört nem végezhetik csak amugy, cél-és terv nélkül, hanem az egyik szervnek akként kell berendezni és teljesíteni a reá osztályrésztül jutott missiót, hogy az — miként a gép kerekének egymásba illő fogai — belevágják mintegy kiegészítőleg a másíknak munkakörébe.

Ily körülmények között minden egyes polgár vagy osztály fizikailag véve ugyan más és más tagozata az államnak, de erkölcsileg véve, mind-egyikben egyformán kell élni és működni a nemzetállam öntudatának.

A nemzet irányító szellemének kell vezetnie az iparosságot is szervezkedési küzdelmében.

Abban, hogy erős közszellem hassa át és vezérelje az iparosságot, szükség van oly összekötő kapcsolatra, a mely ne csupán az erők összehuzásában, hanem összetartásába és fejlesztésében is nyilvánuljon.

Ipari nemzetállamban ugyan a nemzet teljes egészében ott van a parlamentben. Nem fizikailag, mely esetet elképzelni is lehetetlen. És még jogilag sem, mert a nemzetállamban

nincs képvisleti illetve jogviszony megbízott és megbíz öközött. Itt csak egy mindent betöltő abszolutum alany van, hát nincs senki, akít megbizhasson, miért is a maga teljes egészében vesz részt a parlamentben, még pedig erkölcsileg. Az etikai rész-vétel pedig ugynevezett emberi jogok biztosítják, különösen pedig sajtó, — család — és társulati jog. A sajtó maga az élő organikus nemzet. És ki tagadná a család nagy befolyását a nemzetre és annak parlamentjére? A család a nemzet vára. A harmadik fent említett emberjog a társulási, amely leg-élesebb kifejezője a nemzet közvéleményének. Ki ne tudná, hogy a társulási jog alakulatai: egyesületek, körök, népgyűlések mily irányító hatást gyakorolnak?

De ha mind e tétel fenn is áll, azért a nemzetállam eszméje megszabja, ki legyen fizikailag jelen a parlamentben. A szakember és tulajdonképpen néporganum.

Hogy van ez a magyar parlamentben? Relatíve, — amennyiben politikai jogokban korlátozt nép választ parlamentti tagokat: — meg van az egyik elem: a néporganum segélyére volna.

Ipari szakorganum nincs a magyar parlamentben. E sajnálatos tény csak is a még fennálló, s az iparosokra nézve felette terhes választói jognak szomorú következménye.

Ha egy rövid pillantást vetünk a magyar iparélet mult századába, mikor a céhrendszer volt formája az iparosság testületi szervezetének, látni fogjuk, hogy az iparosság mintegy élő eleme volt a nemzetállamnak. És korántse gondoljuk azt, hogy a céhrendszer osztályérdekeket képviselt. Sőt ellenkezőleg. A céh mindenkor a nemzet aspirációinak egyik leghatalmasabb oszlopa, védőbástyája volt.

Mit látunk az 1884-iki ipartörvényben szankcionált ipartestületi rendszernél, mely ma az iparosság testületi szervezetének hivatalos formáját képezi? Ez minden, csak nem nemzetorganum.

Az ipartestület mai formájában csak az iparosságra oktroyált intézmény, csupa hézaggal, terhes intézkedésekkel. Falra festett kép ez, melynek se ereje, se tekintélye. A haladás hívei ugyanazt mondják, hogy az iparszabadság örve alatt még nem lehetünk feljogosítva arra, hogy az iparosságtól elvegyük azt, ami az övé. Iparszabadságot emlegetünk. Igen, van szabadság. De miben áll ez? Abban, hogy a szakképzett iparos a szegre akaszthatja tudását, a tőkés pedig vigan folytathat bármiféle mesterséget.

Nem lévén a kisiparosságnak otthona még az ipartestületi intézményben sem, kiléteven rekesztve a parlamentből, milyen eszközzel kell élnie, hogy állami személyét érvényesíthesse? Erre nincs más utja, mint élni emberi jogával: az önálló társulási szabadsággal.

Ez az egyedüli mód, melylyel a maga szervezetét reorganizálhatja és addig is, míg a választási cenzus meg nem változik, irányítja a nemzet processzusát: a parlamentet és a kormányt.

Szervezkedni kell tehát a kisiparosságnak saját és a nemzet ügye érdekében, a nemzetállam keretén belül, de az ipartestületeken kívül.

Az ipar szorosan véve nem is az azt üzőké, hanem a nemzeté, melynek joga van ahhoz, hogy e tekintetben országosan szervezkedjék.

Erős alapokon nyugvó országos kisiparos szövetség a modern cél feladatát fogja betölteni.

A király csókja

Ferencz József és
a székely menyecske.

Verespatakról jelentik: A napokban halt meg egy 96 éves öregasszony. Jakab Sándor volt bányafelőr özvegye. Az agg matróna lelkes honleány volt, aki férjével együtt résztvett a szabadságharcban is. A mikor a király az ötvenes években körutat tett az országban, ellátogatott Abrudbányára is, ahonnan kirándulást tett a Detonáták festői csoportjához. A felség és kísérete visszajövet a völgyben pihenőt tartott, miközben bemutatták a királynak a környék népképviseletét és a román táncokat. Egyszer csak a fényes kíséretben keresztül egy tüzről pattant szép székely menyecske állt a felség elé, egyik kezében fatányéron párolgó hus, a másik kezében egy cserépkorsó:

— Kóstolja meg felséges királyom a székely pecsenyét: a fatányérost! A kíséret csak most vette észre a jelenetet, de a király már mosolyogva nyult a fatányéron lévő bicska után, hogy leszeljen egy darabkát az illatos húsból, mely annyira ízlett, hogy több mint a felét elfogyasztotta. Utána egy pohár borszéki vizet töltött a székely menyecske korsójából, amit a felség egészen kiivott. Közben beszélgetni kezdett a felség az asszonnyal, ki meginvitálta a királyt Székelyországba. A felség végül néhány aranyat akart adni a pompás reggelijért, de a menyecske nem fogadta el:

— Székely asszony sohasem fogad el pénzt a vendégtől!

A felségnek annyira megtetszett a bátor, őszinte viselkedés, hogy odahajolt a menyecskehez és homlokuk csókolták.

Az agg matróna holta napjág büszkén mesélte, hogy valamikor őt Ferencz József király megcsókolta.

A százados: kar dja.

Affér a járásbírószágon.

Budapestről jelentik:

Botrányos jelenet történt ma délután a hatodik kerületi járásbírószágon Kovács Béla bíró előtt, ahol Füzesséry Árpád ügyvéd eljött meg mint felperes, aiperesként meg Neumann Ilona volt megítézőve.

Füzesséry ügyvéd honatért perelte Neumann Ilonát, akinek két esztendővel ezelőtt becsületsértési pöré támadt Rákosszentmihályon a szomszédjával, Nietsche Frigyesnével. A tárgyaláson tanuként jelent meg Gyapay Dénes százados, Neumann Ilona vőlegénye.

A tárgyalás folyamán Füzesséry ügyvéd és Gyapay százados között

szóváltás keletkezett, amelyben Gyapay zsarolónak és csirkefogónak nevezte Füzesséryt. Füzesséry erre a századosnak ugrott és megütötte. Gyapay kardot rántott s két ütést mért az ügyvédre, aki azonban a kardcsapásokat a karjával fogta fel. A hallgatóság választotta el a feleket, akik ezután elítéltek a bíróságról.

Véres dráma Szabadkán.

Két lövéssel megölte a feleségét

Borzalmas gyilkosság történt tegnap délután Szabadkán. Balogh Ferencz 24 éves szabósegéd agyonlőtte feleségét, született Löwy Ilonát. Még mielőtt elfoghatták volna, elmenekült.

Balogh két év előtt vette nőül Löwy Ilonkát. Házasságukból egy fiugyermek származott, akinek válása sok vitára adott okot a szülők közt, mert az apa katolikus, az anya zsidó volt. Végül úgy oldották meg a kérdést, hogy a férj áttért a zsidó vallásra és a kis fia is zsidó lett. A házaspár állandó rossz viszonyban élt, mert a férj iszákos, kártyás és öszszeférhetetlen természetű ember volt s ezért az asszony többször otthagya, de Balogh mindig visszakönyörögte.

Öt hét előtt ismét kibékültek és azóta együtt éltek. Tegnap Balogh magához kapartintotta az asszony ékszereit, zálogba tette azokat és elitta a pénzt. Felesége erre ismét otthagya és hazatért szüleihez. Balogh tegnap délután felkereste az asszonyt és kérte, hogy térjen vissza. Az asszony azonban ezt felelte:

— Inkább haljak meg, semmint visszamenjek hozzá!

Erre a kijelentésre a férj elővett egy 12 milliméteres buldogrevolvert és hatszor egymásután rálőtt az asszonyra, akit a lövések fején, mellén, lábán s kezén értek. Balogh azután az udvarba ment, újra megtöltötte a revolvert, majd visszatért a szobába és a vérben fetregő asszonyra még egyszer rálőtt. Azután mindenkit lövéssel fenyegetve elmenekült, mielőtt megfoghatták volna. Az asszony azonnal meghalt.

Az asszonynak az anyja a gyilkosság láttára örvényelni kezdett, haját tépté s környezete azt hiszi, hogy megőrült. A gyilkosság hírére Perfit rendőrkapitány intézkedett a holttest eltávolításáról és a gyilkos kézrekerítése iránt. Valószínűleg előre megfontolt szándékkal követte el Balogh a gyilkosságot, mert tegnap a Vérosligetben revolverével céllövési gyakorlatokat végzett. A rendőrség keresi, de még nem akadtak nyomára.

A tanító ur harangozik.

Ebből megint nem csináltak nagy dolgot. Ha gróf Tudomsénykó elköbögi magát a parlament folyosóján a véderő reformról, vagy dr. Azeberger leplezi Korányi professzort és Csemcegi Trilla minden másodnap lemondja az előadást, szerződést szeg és külföldre megy: ez közéleti esemény. Ez fontos dolog, ez közérdek, ez valami. Pedig az alsómedresi tanító sem kutya. (Pláne, ha a fizetésétől eltekintünk).

Most ezzel a tanítóval nagy dolog történt. A tanító ur, névszerint Gálos Antal, nem tudott megélni a fizetéséből. Mivelhogy ilyenkor Magyarországon az ember nem fizetés-emelési kér, hanem valami mellékjövedelem után néz, jó Gálos Antal is deután látott. Szerencséjére volt, éppen akkor halt meg a harangozó és a község képviselőtestülete volt olyan jó, szerződtette helyébe a tanítót.

A tanító harangozó lett. Reggel ő csemetett a toronyból, hogy a csordás jöhet és összeszedheti a teheneket a faluból, ő zendített a korai mise elé, ő jelentette a délut, ő ránkattarta a harangkötelet esthajnal idején s ő figyelmeztetett az éjféltre. Napközben aztán tanított is és helyet foglalt a katedrán, szemben a meztelbős gyerekekkel és elmagyarázta nekik a helyhatározókat. Aztán tett-vett a háztartásban, fát vágott és vizet hordott s talán még napszámba is járt.

Szeretnék szépeket írni a tanítóról. És anélkül, hogy a bismarki mondást idézném, Istenem, milyen drága kincszámba kellene menni egy tanítónak egy fejlődő országban.

Először is mint öntudatos embernek tudnia kellene neki mindent. Olvasnia tudományos könyveket és kutatnia új igazságok után. Türelmes embernek kellene lennie és jószívűnek, ismernie kellene az életet s jókedéllyel tudomásul vennie, jósnak kellene lennie, hogy belásson a kisfiuk lelkébe s tudni szeretni azért, mertek gykor polgárok lesznek és honfiak. Független embernek kellene lennie és gondtalannak, hogy csak egy gondja legyen: a nővendékei surnak kellene lennie, mint egy nagyhercegnek, hogy mindenki tisztelje és senki se akadályozza.

Tanítani: a felelősségteljesebb valami. Ehhez ember kell, szív és erély. Hogy követelhezzük mi ezt Gálos Antaltól, az alsómedresi tanítótól, aki egyik kezével harangoz, a másikkal a jövő Magyarországot neveli? És hogy taníthat a tanító, ha harangoznia kell azért, hogy megélhessen? És hogy tanulhatnak az alsómedresi gyerekek, ha őket egy harangozó oktatja s az állam iránti tiszteletet egy olyan senki oltogatja beléjük, akit az állam koplalni hagy s akinek nem tud megélhetést nyújtani.

Ha ezen nem sikerül sírni, ha ezért nem kell elkeseredni, akkor mi badar rémlátók vagyunk s ki kell zavargatni bennünket ebből a magyar világból. Szegény, szegény tanító... Cugos cipőben, fényes kabátban és rojtos nadrágban csak harangozz tovább...

A toronyban fészket szed az esküdték Jósokja s odamondja a bírőrök Petijének:

— Mór megint rosszul harangozik a tanító ur.
Anno Domini 1912

Eltűnt szerelmesek.

Az óvónő regénye.

Szomoru szenzációja akadt napokkal ezelőtt két szomszédos biharmegyei kis falunak. Az emberek ma Biharszenesen másrői nem beszélnek, mint a falu óvónőjének, Borbély Ilonkának titokzatos eltűnéséről. Viszont a szomszédos Borda községben Gály Lajos nyugalmazott tanító Lajos nevű fia, aki műegyetemi hallgató, tűnt el szintén titokzatos körülmények között. Ma már a két falu lakói szerelm iredényről, sőt szerelmi drámáról beszélnek, melynek megakadályozása végett már napokkal ezelőtt értesítették a városok rendőrségeit. A titokzatos eltűnések részleteiről a következőket jelöljük:

Ezelőtt két

választották meg óvónőnek Biharszenes községben Borbély Ilonkát, aki árva leány lévén, ezelőtt rokonánál tartózkodott a szomszédos Borda községben. A poétikus lelkű fiatal leány még abban az időben halálisan beleszeretett Gály Lajos műegyetemi hallgatóba. Az ifju viszont szerette a leányt, sőt lassankint a heves szerelem házassági tervvé érlelődött. Az ifju tudatta is tervét szüleiével, akik bölcsen azt a tanácsot adták a szerelmes fiúnak, hogy előbb végezze el az egyetemet és majd azután beszélhetnek a házasságról. A szerelmes ifju és leány ebben szülői ellenzést látott. Az ifju nagyon elkeseredett és másnap telutazott Budapestre. Körülbelül egy hétig bolyongott a fővárosban, folyton éjszaka kázott, tivornyákban keresett feledést és vigasztalást. Végül, mikor az adósságok és a folytonos züllés hullámai végképpen összecsaptak feje fölött, a Hungária-fürdőben

magára lőtt.

A golyó nem ejtett halálos sebet rajta s alig pár nap múlva szülei hazavitték Bordára. Ettől kezdve naponként átjárja a közeli Biharszenes községbe, hogy szerelmesét meglátogassa. Egy hónappal ezelőtt már különös dolgokat kezdtek sutogni a falubeliek az óvónőjükről. Az ifju látta, hogy a leány tisztességének megvédése érdekében tennie kell valamit. Ismét szülei elé állott és tudtukra adta, hogy a leányt most már, ha török-szakad, el kell vennie feleségül. A szülők most már még határozottabban tiltakoztak a házasság ellen.

Az ifju és a leány már-már ugylátszott, hogy belenyugodtak a változhatatlanba. Pedig nem nyugodtak bele hanem lírokban

szökés; tervet

eszelték ki.

Az óvónő azt mondotta rokonainak, hogy egy barátjától jön meglátogatni Nagyváradra. Az ifju pedig egyszerűen eltávozott szülei lakásáról. Ez a múlt héten pénteken történt. Azóta nyoma sincs az elbujdosott szerelmes párnak. A szülők és a leány rokonai attól félnek, hogy öngyilkosságot fognak elkövetni. A rendőrség széles körű nyomozást indított a megszökött szerelmesek után.

Bakonyi Samu

a Tisza nyílt leveléről.

Bakonyi Samu, Debreczen város II-ik kerületének országgyűlési képviselője ma érdekes nyilatkozatot tett egy fővárosi újságíró előtt Tisza István nyílt leveléről. Bakonyi Samu határozott színekben festi le nyilatkozatában a Tisza levelét. A kiváló politikus nagyszabású nagyszabású nyilatkozatát fővárosi újságírók jelentése alapján a következőkben adjuk:

Tisza István grófnak ez a levele méltóan sorakozik az ugrai levél mellé. Az ugrai levél is egy nagy fenyegetés volt. Az abban hirdett fenyegetéseket beváltotta. Tisza István grófnak az volt a célja, hogy ezen újabb fenyegetésével terrorizálja a parlament ellenzékét. Ő a

békét nem akarja.

hanem az ellenzékétől feltétlen megadást követel.

Ez a levél lényege és emellett maga igazolására törekvő kísérletei teljesen eltörpülnek. Azok, amiket levelében a legutóbbi eseményekről mond, egótól-egyjig tarthatatlanok, sőt egyes állításai között kétségtelen ellentmondások vannak.

Az első helyen említi a koalíció házszabályrevízióját. Ez a példa azonban nem állhat meg, mert a koalíció házszabályai az akkori házszabályok helyes megtartásával jöttek létre. Ezt Tisza is beismeri, amikor azt mondja, hogy a házszabályrevíziót hosszas tárgyalás előzte meg, amely február 21-től április 9-ig tartott. Tartalma pedig olyan volt, hogy a nemzet érdekeit az osztrák tulkapásokkal szemben teljesen megvédte és csak annak az országgyűlésnek tartamára szorított.

Azt mondja Tisza István gróf, hogy az obstrukció a nemzet legdrágább kincsét rabolta el. De ugyanakkor bevallja, hogy éppen az ellenzék volt az, aki novemberben a fegyverszünetet lehetővé tette és leteremtette a költségvetést s hajlandóan nyilatkozott akármilyen javaslatot tárgyalás alá venni.

Krivó éstkivétel

az egész levél tendenciája, mely elárulja, hogy az erőszak egyedül csak a demokratikus választói reform megakadályozására szolgált. — Azt mondja Tisza István, hogy Lukács László választójogi tervezete megnyugtató volt. Pedig aki dilettantizmusként nevezi az ellenzék választójogi tervezetét, az Lukács két tervezetéről tudhatna, hogy minden volt, csak demokratikus nem, sőt a legsötétebb reakció.

Kifogásolja Tisza, hogy az ellenzék 2,400,000-ban limitálta az új választók számát az első összeírás alkalmával. Különös, hogy ezt Tisza kifogásolja, aki minden becsületes és komoly jogkiterjesztéstől irítozik.

Azt mondja Tisza, hogy a nemzetet megaláztatásoktól kell megóvni és érvényesíteni kell

a nemzet akaratát.

De ugyanakkor bevallja, hogy a rezolúciót azért kellett elejteni, hogy a nemzet a veszedelmes következményektől megszabaduljon. Hát hová

lett itt a többségi akarat, amely miatt most az alkotmányt kellett letipornjani?

A véderőreform kérdésében Tisza azért itéli el a provizoriumot, mert szerinte az a katonai körök újabb követelése számára szabadulat nyitja. Különös, hogy ezt éppen Tisza állítja, aki megengedte, hogy az új házszabályok a közös ügyes kérdésekre is kiterjedjenek, és amikor a ha dügyi kormány el van határozva, hogy a Khuen-Schön-aich-féle megegyezés dacára újabb óriási áldozatokat követeljen.

Hogy az erőszak tisztán a választói reform ellen irányult, az két dologból is kiviláglik:

1. A véderőreform keresztülvételét az ellenzék hajlandó volt tűrni a maga munkálata értelmében, ha a Tisza által is elismert sérelmek mellőztek és ha ez nem lehetséges, ideiglenes formában.

2. Hogy tisztára a választójog ellen irányult az erőszak, bizonyítja ezt az is, hogy Tisza elismeri, hogy a véderőreform kérdésében már normális tárgyalás volt s az ellenzék rendes vitát folytatott. Igaz, hogy Tisza ezt obstrukciós színezetűnek mondotta, de a kettős üléseket valamely módon csak szóvá kell tenni, és erre nem nyílt más alkalom, mint a házszabályhoz való felszólalás.

A legszebb az, hogy

Tisza vádolja

az ellenzékét szeparatizmus érdekhajszolással, pedig az ellenzék éppen a választójogot tartja a legfőbb összefoglaló erőnek, mely minden szeparatizmus törekvésnek ellent tud állani.

Különös dolog, hogy Tisza az angol példára hivatkozik és az írek harcát faji jellegből menthetők tartja, a magyarokét pedig nem, holott a nemzet egész harca a meglévő jogok védelmére és egy velünk ellenséges hatalom tulkapásai ellen irányult.

Tisza nem retten vissza, hogy az elkövetett erőszakot jogosnak mondja és azt állítja, hogy a többség elhatározása az ő eljárását szankcionálja. A többség azonban önmagának nem adhatja meg a felmentést, tehát új és tiszta választásokra kellett a döntést bízni, a mint az 1905-ben történt.

Tisza azt mondja, hogy a koalíció alatt is történt két kizárás. Ez azonban teljesen házszabályszerűen történt, ő pedig maga beismerte, hogy az első kizárásokat csak a saját felelősségére tette. A többi már a szuronyok segítségével történt.

Ez áll a házszabályrevízióra is.

Hivatkozik egy francia példára is, pedig tudhatja, hogy az illető francia képviselő notórius államelforgató monarchista volt, aki a Gambetta által megalkotott erős köztársasági államformát akarta megdönteni.

Tisza fenyegetései az ellenzékre hatással nem lehetnek s az egész levél csak a hatalmi önérték tultengésének tekinthető.

Munkásvérrel

csépelik a búzát.

A cséplőgépet öt halottja és hét sebesültje.

Az aratás és cséplés balesetei ijjesztő módon követik egymást. Mindenfelől az országból halálos baleseteket jelentenek, amik mind cséplés és aratás közben történtek. A cséplőgép a halál masinájává lett. A nap véres mérlege: öt halott és hét sebesült.

A legsúlyosabb baleset

Turkevén

történt. Itt három embert öt meg és hetet sebesített meg a cséplőgép. Ifjabb Tóth István gépész csütörtökön reggel magánjáró gőzcséplőgépét ki akarta vortatni az egyik tanyára. Korán elakarták kezdeni a cséplést, hát máro dahaza fűtetett be a gépbe. Alig haladtak néhány méternyit az utcán, menet közben egyszerre csak észrevette, hogy a gőz feszültsége a kazánban már megközelíti a maximális feszültséget. Hamar megakart nyitni erre a gőzcsapot, de ugyanabban a pillanatban a kazán óriási erővel felrobbant és Tóth István olyan erővel vágta a földhöz, hogy szörnyet halt. A gép szétpattanó darabjai azonban megölték a gép kis fűtőjét, a tizennegy éves Csimbó Lajost is. Arra ment éppen kutra egy Békésiné nevű parasztasszony, őt mellbe találta egy vasdarab és halálra sujtotta. Hét más embert is megsebesítettek a szétrobbant géprészek. Öt súlyos sebesült van közöttük

Halálos szerencsétlenség történt a pestmegyei

törökíai

pusztán is. Bognár János géprezses a teljes gőzerővel dolgozó cséplőgép dobjába lépett. A gép a szerencsétlen ember lábát térdig levágta. Néhány óra múlva behalt sérüléséből.

A tiszaszi

határban dolgozó Babi Sándor munkás szerdán reggel részegen indult el, hogy rendes napi munkáját elvégezze. Munkástársai figyelmeztetése ellenére is állandóan a cséplőgép körül járt és amidőn az egyik kévét dobta bele a gépbe, fevesztette gyeslyát és belezuhant a cséplőgépbe, amely a szerencsétlen ember két karját és fejét összezúzta. Tegnap reggelre meghalt.

A szántóföldek véres krónikájához tartozik egy aratási baleset is. A Tarany községhez tartozó

Góla-pusztán

aratás közben az egyik kaszás véletlenül az előtte haladó Korpics Lujza marokvető-leány lábába vágta a kaszáját. A súlyosan megsérült leányt azonnal kocsjra tették és bevitették Nagyatádra, ahol orvosi segítségben részesült.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvételük. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

Alhirlap és vidéke.

Debreczenben hihetetlen módon elszaporodtak az alhirlapírók. Csütörtökön este a Bika-orfeum előadásán nem kevesebb, mint 22 olyan egység grasszált, aki hirlapírónak adta ki magát és ezek között hivatásos hirlapíró nem volt talán kettő sem. Aalbach, az orfeum direktora ugy 10 óra tájban, az előadás megkezdése előtt közvetlenül szinte megdöbbenve észrevette, hogy a nézőtér csakugy feketélik az alhirlapíróktól és kiadta az utasítást a kasszánál, hogy hirlapírói címen senkit jegy nélkül be ne bocsássonak. Ennek folytán megtörtént az, hogy több később érkező hivatásos újságíró nem eresztettek be jegy nélkül.

Az orfeum-igazgató intézkedése egészen helyénvaló és a hivatásos hirlapírók szempontjából dicséretes. Végét kell már egyszer vetna annak a szemtelen garázdálkodásnak, amit az alhirlapírók folyton szaporodó gárdája elkövet. Olyanok ezek, mint a poloska, mindenütt ott vannak és — úgy látszik — soha nem lehet őket kiirtani. Ha egyet sikerül elpusztítani, nő helyette másik kettő. Van közöttük: ügynök, cupringer, végzett színigvendék, hirdetésgyűjtő, vasutas, ügyvédjelölt, még talán hordár is. Mindenütt megjelennek, ahol az újságírók részére valami kis előny van kilátásban. Kabarekban, orfeumokban színházban, mulatságokon ott potyáznak és képviselik a sajtót. Jó lesz egyszer már radikálisan eljárni velük szemben.

HIREK.

A korán vénülő nők.

Az a tény, hogy azok a nők, akik ipari munkával foglalkoznak, vagy valamely hivatalban töltik fiatal éveiket, hamarabb megvénülnek, mint azok, akik férjhez mennek és nyugodt családi életet élnek, állandóan foglalkoztatja az orvosokat. Számos országban, ahol megjavították a munkások viszonyait, redukálták a munkaidőt, azt tapasztalták, hogy a pulatok mögött álló nők, a szabóműhelyben, az írógép előtt vagy a telefonkapcsoló-tábla előtt görnyedő nők változatlanul rohamosan hervadnak. Egy londoni orvos, aki hosszabb idő óta foglalkozik ezzel a figyelemreméltó, rendkívül érdekes jelenséggel, egy előkelő angol lapban cikket írt a nők gyors vénüléséről. A közlemény azzal az érdekes meglepetéssel szolgál, hogy a munkások nagyobb részét saját magukat hibáztathatják időelőtti hervadásukért.

A déli üzleti órákban van a legnagyobb forgalom és emiatt igen rövid az az idő, amelyet a leányok étkezésre fordíthatnak. Ezért aztán a rendszerint távol lakó alkalmazottak nem mehetnek haza és csak a magukkal hozott villásreggelit falatozzák a félórás szünet alatt. Igen sokan vannak olyanok is, akik takarékos-ságból, vagy ostoba gyermekességből csak egy pár darab süteményt, cukrot esznek és így az elaltatott, de ki nem elégített gyomorral húzzák ki estig. Egészen természetes, hogy az egész nap folyamán tartó munka alatt ez a táplálkozás nem kielégítő s az ilyenformán élő szegény leány valóságos rablógazdálkodást folytat

az egészségével, a szervi ellentálló képességével és az idegeivel. Igaz ugyan, hogy a bőséges ebéd sem valami egészséges, mert a rövid pauza után ismét komoly munka következik. Már pedig a nehéz ebéd után bizonyos nyugalmat igényel a test. De a munkások nem igyekeznek bizonyos könnyű és tápláló ételkeket magukhoz venni. Sőt ellenkezőleg, még a meleg ételekről is teljesen lemondanak. Még szomorúbb, hogy a lányok legnagyobb része nem vesz magához egészséges és elegendő táplálékot reggel, mielőtt elmenne munkába. Ha valaki egész nap dolgozni akar és délben csak egy hideg villásreggelit fogyaszt, reggel pedig egy csésze teát vagy kávét iszik egy-két süteménnyel, akkor egészen nyugodtan elmondhatjuk, hogy nagyon, nagyon rosszul táplálkozik és elégtelen az, amit fogyaszt.

A megfeszített munka, a rossz táplálkozás végre is felemészti a lány ifjúi erőit és elsorvasztja. A gyomor szükségleteit nem lehet édes-ségekkel elaltatni.

Ezzel szemben a családi háztan élő nő korán kel. Mielőtt reggelizne, még a háztartás munkáit kénytelen végezni. Délelőtt villásreggelit vesz magához, vagy ha ezt nem teszi, főzés közben kinéz a konyhára, kóstolgat és izes falatokat eszik. Déliben családi körben, jó hangulatban és nyugodtan étkezik, ebéd után pihen és délután uzsonnázik. A jöltápláltsága tehát minden körülmények között biztosítva van. Mái most azt kell tudni, hogy mit is jelent fiatalnak maradni? Minden egészséges nő, aki nem dolgozik túlságosan sokat, nem szenved nehéz gondoktól és kielégítően táplálkozik, családi életet él, kellemes és többé-kevésbé telt formákra tesz szert. A nyugodtan élő hölgyek sokáig megtartják formáikat, az arcuk árad és kellemes marad, mert az életnedvek bőségesen keringenek testükben és mindig elegendő táplálékkal látják el idegeiket, szerveiket. A rosszul táplálkozó és sokat dolgozó nő nagy energiakifejtése pedig épen az elraktározott nedveket használja fel. A formák tehát nem alakulhatnak ki, vagy ha már kialakultak is, nem tarthatják meg üdeségüket. Ezért azután a munkások és gyengén táplálkozó lányok elvesztik testük és formáik ruganyosságát, az arcuk üdeségét és innen van az, hogy hamar vénülnek, gyorsan elvesztik ifjúságuk vonzó varázsát.

Időszerű brosúr. Mjutan az új adótörvények 1913. január 1-én életbe lépnek és az összeíró bizottságok már ez idén ősszel fogják működésüket felvenni, tekintettel továbbá a vallomási kényszerre, «Az új adótörvények népszerű ismertetése» cím alatt igen időszerű füzetet írt Wolf Zsigmond, közgazdasági író, törvényhatósági bizottsági tag Pozsonyban. A füzet röviden és mégis kimerítően ismerteti az új adótörvényeket, nagyon népszerűen, még a laikus részére is érthetően van megírva és a témát érdekesen és vonzóan tárgyalja. A füzet a kiadónál: Angermayer Károly, pozsonyi cégnél és minden könyvkereskedésben kapható. Ara 1 korona.

Makó után Kiskőrös. Megint jele annak, hogy a makói rendőrök mostanában lezajlott sztrájkja nem elszigetelt jelenség hanem az egész vidéki rendőrség problémája. Kiskőrösön is sztrájkba léptek a rendőrök. Mint onnan táviratozzák, a kiskőrösi rendőrök valamennyien beadták lemondásukat. Elhatározásukat a rendőrök azzal indokolták, hogy ter-

hes munkájukkal szemben olyan csekély fizetést kapnak, hogy abból nem tudnak megélni. A képviselőtestületnek több ízben panaszokotadt, de mivel az a sorsukon mindeddig nem segített, tovább nem várnak sehátárolták, hogy megválnak az állásuktól. Az előljáróság pedig szeptember elsejére elfogadta lemondásukat s akkor, mint mondani szokás, új tendőrállományt szervez.

Ellopták a «Talpra magyar» kéziratát. Az aradi ereklye-muzeumban őrizték Petőfi «Talpra magyar»-jének eredeti kéziratát. Aradról jelentik, hogy a minap ellopták a kéziratot. Varjassy Árpád nyomban feljelentést tett a rendőrségen, amely egyelőre eredménytelenül nyomoz a rendkívül érdekes kézirat tolvaját. A kézirat kötött táblajú könyv volt beragasztva, amelyből kiszakította a tolvaj azt a lapot, amelyen a «Talpra magyar» kézírata volt.

Brutális kovács. Kovács Lajosné Patai-telepi lakos a rendőrségen bepanaszolta K. S. kovácsiparost, aki 8 éves Lajos s 6 éves Imre fiait többszörösen bántalmazta és legutóbb is úgy elverte, hogy a kisgyermek sulyosabb sérüléseket szenvedtek.

Papok lapja. Nem mindennapi lapelközés történt Spalatóban. A múlt hónap végén az ügyészség elkobozta a «Dan» című klerikális lapot, melynek két főszerkesztője a szerkesztője. Az elkobzott számban nem kevesebb vétség foglaltatott, mint a következők: felségsértés, az uralkodó-család tagjainak megsértése, államellenes izgatás, istengyalázás és a katolikus vallás megsértése. Nem utolsó dolog az sem, hogy a lapot az érseki nyomda állítja elő.

Merénylet a hivatalban. Kaposvárról jelentik: Tegnap délelőtt a kaposvári vármegyeházán egy elmebeteg asszony merényletet követett el egy tisztviselő ellen. Kovács Julianna 35 éves barcsi leány az alispánhoz jött be, hogy utlevelet kérjen tőle, mert Amerikába akart utazni. Minden fórum, ahová e célból fordult, elutasította. Emiatt egészen elkeseredett és elhatározta, hogy ha most is elutasítják, megöli az elutasító hivatalnokot és azután magával is végez. Az alispán huzárja Nagy F. József vármegyei közigazgatási gyakornokhoz utasította ez pedig illetőségi községének jegyzőjéhez. Az újabb elutasítás módfelett elkeserítette, bicskét rántott és nekítámadt a gyakornoknak. Nagy József azonban megfékezte a szerencsétlen nőt és rendőrt hivatott, aki pártfogásába vette Kovács Juliannát.

Halálozások. Debreczenben a tegnapi és mai napon elhaláloztak: Takács Ilona Király Imre, Bazsek Erzsébet Sebők Károly, Knipf Károly Fogarasi Ilona, Balogh Ilona és Szabó Erzsébet.

Betörés Kecskeméten. Kecskemétről jelentik: Özv. Lukács Sándorné Szalontay Emma uriaszony lakását feltörték és mintegy 1700 korona értékű ékszerét elvitték. Az urinő egyedül lakott szakácsnéjával, a kit gyanuokok alapján letartóztatták. Kiállításakor azt vallotta, hogy F. József János és Emődi Lajos ismeretiséget költöttek vele és kikerdezték őt a lakás berendezéséről és az ékszerek hollétéről. A betörők este 9—10 óra között midőn senki sem volt otthon, vitték el az ékszereket, de mást nem bántottak. A rendőrség a szakácsnő két ismerősét letartóztatta a szakácsnő ellenben szabadlábon hagyta.

Ki fizeti a koszorút? Az Új Nagyváradban olvassuk: Mintegy két hónappal ezelőtt egy Véssey Kálmán nevű joghallgató a bün virágai című darabját mutatta be a nagyváradj Szigligeti-színház. Rendes helyi bemutató volt koszorúkkal, és tapsoló kollegákkal. A bemutató előtt a szerző Bustea Kornél nevű barátjával elment egy virágkereskedésbe és személyesen megrendelte at a koszorút, amely a bemutatót őt volt hivatalva ünnepelni. A koszorút az előadás után fel is adták a helyi szerzőnek. Néhány nap múlva a virágkereskedő prezentálta a számlát a szerzőnek, aki azonban — mivel darabja azóta le is került a műsorról — tudni sem akart a fizetésről. A kereskedő erre a Jogász Olvasókör vezetőjéhez, Hoványi Géza dékánhoz, majd ennek tiltakozása után egy fenyegető levéllel Bustea Kornélhoz fordult, arra hivatkozva, hogy a szerző állítása szerint Bustea pénzt gyűjtött a koszorura, de azt elköltötte. A darabot Nagyváradon már rég elfelejtették, de az epilógja csak most kezdődik. Bustea ugyanis feljelentette a szerzőt rágalmazásért és a virágkereskedőt zsarolásért. Ez a diadalmas babékoszoru története.

Féngépeszei cikkeiből nagy raktárt Horovitz Zsigmond papíraru üzlete: Piac-utca 12., Csapó utca

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Pénzhamisítók Szatmármegyében.

Mióta minden, de különösen a pénz olyan drága lett, hogy még magas kamat mellett is csak a szerencse kegyes közbenjárásával sikerül hozzájutni, a pénzhamisítók erősen fejlesztik üzemeiket.

Az ország minden részéből érkeznek jelentések, hogy hamis pénz forog közközezen.

Szatmárvármegye nem a legutolsó helye a körmöcbányai pénzverő konkurrensének s talán éppen ezért ismét teljes gőzzel láttak hozzá a pénzgyártásához.

Az elmúlt héten Nagy Berján; mátészalkai korcsmárhoz beállított egy földmives külsejű férfi és pálinkát rendelt. Jödeig elmulatozott, míg végül fizetésre került a sor. Elővette erszényét és több aprópénz közül kijalászott egy ötkoronás pénzdarabot.

A korcsmárosnak föltűnt, hogy öt-koronással akar fizetni, mikor elegendő váltópénze van s ezért jobban megnézte a pénzt, amelyről ki-tűnt, hogy hamis. Röggton csendőrt hivatott, aki bekísérte az illetőt.

Megállapították, hogy Kovács Gyulának hívják s Szatmárökrítón lakik. A csendőröknek azt vallotta, hogy a pénzt egy mátészalkai asszonytól kapta, akit azonban nem ismer.

A csendőrök már nyomában vannak a hamisítókknak, akik Mátészalka környékén a tanyákon rejtőz-

Szerencsétlenül járt mozdonyvezető.

Súlyos szerencsétlenség ért tegnap este egy szatmári mozdonyvezetőt. Munka közben neki szaladt egy oszlopnak és széthasította fejét.

Szakáll Károlynak hívják a szerencsétlen embert, aki a szatmár-erdő vasutak szolgálatában áll, mint mozdonyvezető. Az ötven éves embert józansága, pedáns munkaszere-tete miatt általánosan szerették. A följebbvalói szakképzett, intelligens gépésznek ismerik, aki munkáját mindenkor a legnagyobb bleikiismeretességgel látta el. Régi szolgája Szakáll a társaságnak, de soha panasz még nem merült fel ellene. A legkisebb fe-gyelemi vétséget sem követte el.

Tegnap este hét óratájban Szakáll katasztrófa történt. Ebben az idő-tében érkezett be a szatmárhegyi vasut az állomásra. Szakáll még ut-közben észrevette, hogy a mozdony gépezetének valami baja lehet, mert nem úgy szuperált, mint rendes kö-rülmények között szokott.

A pontos mozdonyvezető kíváncsi volt a baj okára és az állomáson, amíg a vonat vesztegelt, kereste a hibát. Guggolva nézett jobbra-balra. Az idő már előrehaladt, amikor Szakáll egy hirtelen szökéssel előre ugrott. De oly szerencsétlenül, hogy fej-el nekiment egy kiálló oszlopnak. A szerencsétlen ember koponyája ketté hasadt.

A vonat utasai rémülten látták a szerencsétlenséget és segítségért kiál-tottak. A szerencsétlenül járt mozdonyvezetőt a kórházba szállították, Allapota annyira súlyos hogy élet-benmaradása kétséges.

Tarka krónika.

Furcsa álmom volt az éjjel. — mesélte egy barátunk ma reggel. Azt álmodtam, hogy valami gazdag ro-konom halt meg s a temetésen nagy osztozkodás volt. Amde az összes rokonok arany, ezüst és papírpénzt kaptak, nekem azonban csak rézpénz jutott. A szétosztást egyik nagy-bátyám végezte. Természetesen en-elégedetlenségemben nem túlságos barátságos hangon követeltem az en-gem megillető részt, sőt mikor to-vábbra is csak rézpénzt osztott nek-em, ökölbe szorult a kezem, a ka-romat felemeltem s hatalmas csa-pást intéztem a nagybátyám fejére. A kezem azonban — hisz ez természe-tes — fejet nem találván, a faiba vá-gódott. A fájdalomtól felriadtam, — s félálomban — az üres kezemre tekintve, így szóltam:

— Hát nem bánom, adj legalább rézpénzt!

Az országuton egyszerre csak fölfordult a paraszt szamara. Egyet rugott s azzal vége volt. Nagy bus-san telepedett le melléje a paraszt s mivel szerette is a szamarat, hát könnyes lett a szeme. Egy másik gazda tartott arra az uton látva a nagy tragédiát, meg akarta vigasz-talni a kárvallott gazdát.

— Ugyan ne busuljon már szom-széd, jó az Isten, jót ad, majd ad kendnek is egy jobb szamarat.

— Köszönöm, szomszéd, — mon-dotta könnyezve a döglött számr tulajdonosa, — de én jobban ismerem az Istent. 50 koronán alul bizony nem ad nekem jobb szamarat.

A newyorki rendőrség botránya.

A meggyilkolt leleplező

Nevyorkban a Metropol-szálloda előtt tegnap éjszaka meggyilkolták Rosenthal Herman ismert játékhatulajdonost. Rosenthal néhány nappal ezelőtt szenzációs vallomást tett az államügyész előtt. Előadta, hogy több a Tenderloin városrészben lévő jétkbarlang vállalkozásában Becker Hugó rendőrtiszt a titkos tarse. — Becker megközelíthetetlen embr hírében állott. Csak a mult héten lepett meg több roulet- és bakkaratanyát; az asztalokat konfiskálta és a talált pénzt letétbe helyezte. Rosenthal tegnapi ígerte, hogy a vallomását kiegészíti közelebbi részletekkel, amelyek valószínűleg sok ember, főleg rendőrtisztviselő letartóztatását vonták volna maga után. Éjfél tájban jelent meg a Metropol-hotel éttermében. Itt adott találat azoknak, akik az ő vallomásait és leleplezéseit esküvel akarták megerősíteni. Ezek a leleplezések, amelyek nagyobb része különben I. Widman államügyész asztalán fekszik, megdöbbentő képét adják a newyorki rendőrség feneketlen korrupciójának. A rendőrség szövetségét tartott a Tammang-Hall mindenre kapható politikusaival, befolyásos, de teljesen leromlott exisztenciákkal, a kiknek jétkbarlangokat, nyilvános házakat jért ki és osztott e vállalkozások jövedelmén.

E rettenetes és elszánt szövetség bünajstroma Rosenthal Herman kezében volt. El kellett tehát tenni láb alól az árulót. Két óra tájban szürke auto állott meg a Metropol előtt. Rosenthal éppen öltözött, amikor egy elegáns, frakkba öltözött jősebb férfi szólította meg és a halba hívta ki. Itt a szerencsétlent körülfogta négy ember, akik adott jelre revolvert rántottak és tüzeltek. Pompásan céloztak: mind a négy golyó szívet járta át. Erre villámgyorsan az autóba ugrottak és az ötödik avenue irányában robotgok el. Egy detektív utánuk igyekezett, de nyomukat veszítette.

Az őszülésről.

A hajfesték anyaga.

Hirtelen őszülés.

A haj színe rendes körülmények között a sejteiben levő festékanyag mennyiségétől és minőségétől, a sejt közti terek levegőtartalmától, s a haj egyenletes, sima, vagy érdes voltától függ. A sima felületű haj sötétebbnek látszik, mint a durva.

A festék hiányozhatik a hajból, de ha sejteji levegőt nem tartalmaznak, színe nem fehér, hanem sárga. Azt se gondoljuk azonban, hogy minden fehér hajból hiányzik a festék, mert előfordul, hogy a hajszál központi sejteje a felszínen levők pedig csak levegőt tartalmaznak és a haj mégis csak ezüst színű.

A fehér haj mint megőszülés a magasabb életkor jelenségei közé tartozik. Lehet azonban veleszületett is, mint az Albinoknál, vagy lehet bejégzési elváltozás követke-

ménye. Érdekes a megőszülés azon alakja is, amely hirtelen, pár óra lefolyása alatt áll be.

A megőszülés tulajdonképeni okáról még nincs egészen tisztában a tudomány. Általánosságban úgy tartják, hogy a festékképződés az életkor egy bizonyos pontján a hajgyökér sejteiben megszűnik. E föltevést azonban a pontos megfigyelés nem igazolja.

Fölteve ugyanis, hogy a haj napokint körülbelül egy milimétert nő, úgy mjelőtt a teljes megőszülés be következne, a férfi a hajviselet mellett 1—2 hónapig, a nő hosszú hajján akár évekig kellene olyan hajszálakat találni, amelyeknek töve már megőszül, a végük pedig még festéket tartalmaz. Csakhogy az ilyen hajszálak nagyon ritkák. Ellenben előfordulnak oly szálak is, amelyek gyökérüknel még színesek s a végükön kezdődik az őszülés. Vannak ősz hajszálak, amelyek egy éjszaka alatt keletkeznek s ezek sejtetj ngdik azt a belső vizont, amely a haj gyökere és a kész hajszál között fennáll s azt a tény, hogy a mai kifejűdött haj festékének a gyökérsejtek valamely konserváló hatására van szüksége, mely a kész festőanyag szétbomlását megakadályozza.

A hirtelen beálló megőszülés nyomot hagy s nagy lelkiizgalmak idézik elő, de előfordul terhelt idegrendszerű egyéneknel, iszásokoknál s örülteknél is.

Lelki izgalmak következtében beálló ilyen megőszüléseknek egész sorát jegyzi fel a történelem.

V. Károly egykor egy fiatalembert összeesküvés miatt elfogatott. A szerencsétlen rettegve várta a másnap reggelt s mindjelenelővezették, aogy halálos ítéletét kihirdessék, a haja már teljesen fehér volt. V. Károly annyira megsajnálta a szerencsétlent, hogy megkegyelmezett neki.

Moorus Tamásról állítják, hogy halálra ítélésének hírére egy éj alatt megőszült.

Közismert IV. Henrik esete is, kinek a Bertalanéji vérengzés fölött érzett fájdalomában a fél haja és a fél szakála megőszült.

Egy éj alatt őszült meg Sforza Lajos is, midőn halálos ellensége, XII. Lajos kezei közé került.

Rövid idő alatt őszült meg XIV. Lajos szerencsétlen neje, Márja Antoinette.

Bajor Lajos, (1294) megtudva, hogy neje, kit hűtlenség gyanuja miatt megöletett, bánatában pár óra alatt teljesen megőszült.

Vauvilliers tudós hellenistáról említi, hogy egy rettenetes álma alatt őszültm eg.

Az ilyen hirtelen megőszült hajjat a mikroszkopiai vizsgálat a legtöbb esetben gyökérétől végéig fehérnek találta, máskor azonban csak a haj vége volt színtelen vagy festékes és festéknélküli részletek váltakoztak egymással. A festék az ilyen hajszálak egész hosszában rendszeren ennyiségben jelen van, de a fehérnek látszó részeken a sejtekben számtalan apró légburok van, miéért is a hirtelen megőszülés okát a haj szárában lefolyó gyors gázfejlődésben és légbuborékok lerakódásában keresik.

Közgazdaság.

A pénziacról. A Pénziacra bizonyos mértékben megkönnyebbülés mutatkozik. A magán-kamatláb változatlan maradt ugyan úgy Bécsben, mint Berlinben, de az értékek megemelésével az árszínvonalon

lehetett pénzt kapni. Ezenkívül a bankkimmutatások szerint a bankok iránti igények csökkentek. Bécsben a magánkamatláb 4 és egynegyed százalék volt, Berlinben pedig 3 és háromnyolcad százalék. Berlinben a napipénz ára 3 százalék volt. Londonból 3 százalékos magánkamatlábat és 2 és egyfél százalékos napipénzt jelentenek.

A legelőbirtokosságok ügyvitel. Fölmerült esetből kitolyólag elvi határozatban mondotta ki a földművelésügyi miniszter, hogy a legelőbirtokosságok évenkénti költségvetése nem igényel jóváhagyást. E birtokosságok ügyvitelének intézése, a mennyiben külön szervezkedés nem történt, a községi előljáróság hivatalos kötelessége. A legelőbirtokosságokra a községi legelőalap elnevezése nem alkalmazható.

Bányászati és kohászati kiállítás Nagybányán. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület ez évi közgyűlését augusztus 25-ikén Nagybányán fogja megtartani, mely alkalommal az egyesület nagybányavidéki osztálya a kerületi kincstári bányá- és kohótermékekből szakkiállítást rendez. Ezt a kiállítást a közgyűlés napján Teleki Géza gróf egyesületi elnök nyitja meg ünnepélyesen.

Kenyér és fürdő. Valaha régen kenyert és cirkszi mulatságot, panem et circenses, követelt a nép. Ma már fontosabb a kenyér és a — fürdő. Ez kell immár a népek is. Ezt bizonyítja az is, hogy «Borosjenői gőzkemérsütő és fürdőállalat rt.» cég alatt új vállalat alakult július 14-én Borosjenőn.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Nyilttér.

Előkelő

minden ágazatot mívelő nagy

biztosító intézet

egyik vidéki főügynökségének vezetésére alkalmas biztosítási tisztviselőt keres. Olyan erők, akik a biztosítás minden ágazatában jártassággal bírnak, szervezésben és üzletszerzésben nagy gyakorlattal rendelkeznek az irodai munkálatokat végezni tudják, küldjék be ajánlataikat a referenciáik megjelölésével „Szorgalmas és megbízható” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetőjébe, Budapest VII. Erzsébet körút 37

Elektrotechnikai szakiskola.

Az összes elektrotechnikai és gépszakmák részére laboratóriumokkal és tanulmányi helyekkel ellátott technikai intézet.

Pozsony, Széchenyi-utca.

Oly tanulók részére, kik 2 év alatt úgy elméletileg mint gyakorlatilag

Elektrotechnikusok (Üzemvezetők stb.)

akarnak lenni a beiratkozás f. év szeptember 3-án kezdődik.

Felvétetnek 14—24 éves tanulók kik valamely közép, polgári avagy ipariskolát végeztek.

Az intézetben internátus is van.

Azon körülmény, hogy a villamosság ma az iparéletben mindna-gyobb tért hódít meg, elég biztosíték annak ki e pályára adja gyermekét, hogy gazdag jövőt teremtett számára.

Jelentkezés naponta.

Kívánatra ertesítet es felvilágosítást ad

Az igazgatóság.

CSEPLÓGARNITURAK

Yteljes garancia

Újra cseplőgarnitúra

Legnagyobb

manipulációs

Egyszerű kezelés.

Feltétlen

megbízhatóság.

Erős, szolid munka.

Kevés

benzinfogyasztás.

Több ezer

készülő és üzemelő levél.

Alapítvány

1910.

MAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR

rézműiparosság aelőtt

MAYER gépgyár vas- és fémöntő

v. t. Szombathely Budapest

Ma már általánosan ismert tény,

hogy a „MAYER” motorok a jón

közön a legjobbak.

Saját érdekében kérjen

még ma tőlünk árjegyzéket.

Raktári BUDAPEST, VI., Váci-körút 61.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

Épületes, deszka és cserépkereskedése
Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gőzmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó áruk.
Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezze be

Lapkihordó asszonyok
lapunk kiadóhivatalá-
ban felvétetnek.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépfőszere
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arc-crème és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szepők, májfoltok és mindennemű kiütések. A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fil. Margit-puder 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Odón, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszlón, Barbóc Zsigmond H.-Böszörményben Ercsey Gábor gyógyszerárkban.

Nyári Occasio
leszállított áron!

Finom francia Grenadinok	K	1.14
Bordürös francia Delinek	"	1.50
Selyem batisztok	"	0.66
Ruhavásznak minden színben	"	0.54
Ruhavásznak szép új mintákban	"	0.66
Mosó Delinek	"	0.54
120, Maderia batisztok	"	1.50
120, Maderiabatiszt Volant-ok	"	2.70

Lakóvek Csipkegalériók

Csakis elsőrendű minőségek.

Bosznay J és Társa

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

NESTLÉ

az egészséges gyermeklisztje
és a beteg gyermek a gyomorbetegségek régebbi bevált tápláléka
Még a hányástól, hasmenéstől, belhurortól és elhárítja ezeket
A legjobb alpesi tejet tartalmazza
A 1 kor: 80 ml, minden gyógyszerárkban és drogeriában kapható.

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a

■ HOLLANDI ■
GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovics Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölniczbánya, 572 m. Posta és távirda helyben.
Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vízgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vilnyozás és massage.
Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nyagcsere és más egyéb bajok ellen.
Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.
Kitűnő konyha és olcsó ellátás, Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalékos árengemény.
Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.
Állandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Előnyök!

Tartós
Elegáns

Berson
gummisarkok BÉRSÓN-MŰVEK, BUDAPEST.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!

csak Óriás

FEDÁK
Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán
tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi
a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy más doboz 30 fillér-ért

ebben a drága világban az egyedüli olcsóság

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. **Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kérietik.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vaszon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felőtők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy önkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeké, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Külföldi praxissal rendelkező, felső ipariskolát végzett fiatalember, ki a műszak minden ágában jártas, Debreczenben állást keres. Szíves megkezeséseket «Műszaki» jeligen a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papírárú üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipariskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmazást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnali belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefekötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefekötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

CS NOSAN butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

LUCERNA friss vágásu, ölenként 8 fillérjével kapható Biró Pánnak miképercsi országut mellett eső kertgazdaságban.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S einfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a ház mesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adófnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvel jelentkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnali beléphet. Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca,

Vizvezeték, csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Meghívó.

Az Általános Hitelszövetkezet Debreczen

III-ik évi Rendes Közgyűlését

1912. évi július hó 30-án délután 3 órakor saját helyiségében (Piacz-utca 68. szám) tartja meg, melyre a szövetkezet t. tagjait tisztelettel meghívja az

Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az 1911.—12. üzletévi mérleg és zárszámadások, valamint az igazgatóság erre vonatkozó jelentésének előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése
3. A nyereség felosztása felületi határozat hozatal
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény medadása.

5. Az 1912—1913. évi IV. évtársulat megalakulásának imondása.
6. Igazgató tagok választása.
7. Esetleges indítványok.

Jegyzet: A zárszámadások és jelentések a közgyűlés előtt nyolcz nappal a szövetkezet helyiségében megtekinthetők.